

BEREGI ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP, VÁRMEGYEI ÉS TÁRSADALMI KÖZLÖNY.

Kiadja a szerkesztőség.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Beregszász, Árpád-utca 5. szám

Felölös szerkesztő:
Dr. Bálint Jenő

Szerkesztők:
dr. Balkányi Aurél
Rác Lajos

Előfizetési ár:
Egy évre 8 kor. Közszolg. részére 5 kor. Folyó szám ára 20
Hirdetési díjak: megállapodás szerint.

Hirdetések felvétele a helybeli dohánynagyfőzsdében.

Feltámadunk.

Hatvan éve múlt, hogy a magyar nemzet véres betűkkel írta meg az 1848-as hőskölteményt. Diadalmas csaták hosszú sora, a hazaszeretet meghatározó példái fűződnek amaz eseményhez, melynek élető lelke, a szabadság és függetlenség utáni vágy volt és ha ma visszatekintünk ama dicső korra, midőn a magyar nemzet összességében gazdag és szegény, ur és paraszt egy táborban találkozott, midőn valamenyen éltünk és vértünk adtuk oda az imádott hazáért, el kell ismernünk, hogy ezt a tüneményes jelenséget a jog, egyenlőség és igazi szabad elvűség varázsa idézte elő, mert csak ezen eszmék bírnak a termékenyítő eső hatásával, a mint hogy a természetben új életre zsendül a vegetáció, így a nemzetek életében is, csak a szabad elvűség, csak a jogegyenlőség teszi nagyá őket.

Ma mintegy álomlátományra tekintünk vissza ama csodás korszakra, mely hősokeket, félisteneket és a nagy férfiak egész tömegét adta nekünk és kiknek emlékét kegyelettel őrizzük, míg magyar élni fog e hazában.

Jött az elnyomatás korszaka, midőn főben járó bűn volt magyarnak lenni, midőn az ország temető volt és csak titkon az átélt keservek feletti zokogásban mertünk hazafiak és magyarok lenni, midőn minden család egy hozzátartozóját siratta, midőn az aradi Golgota egész vérfagyasztó borzasztóságában érezte hatását és mégsem estünk kétségbe. Elérkezett a feltámadás, a király és nemzet megértették egymást, a szabadelvűség és jogegyenlőség szele lengedezett ismét és békés uton, csaták nélkül, ágyu és fegyver ropogás nélkül, kezdtünk a magyar államiság és függetlenség eszményének megvalósításán dolgozni.

Kétségtelen, hogy a haza bölcsét, Deák Ferencet, a gondviselés adta akkor nekünk, de a felbuzdulást, az ország előre haladását, kizárólag nem

az ő művének kell tulajdonítani. A politikai kiegyezés csak eszköz volt, csak keret volt, melyen befűt a demokratikus szabadelvűség, a jogegyenlőség mélyen átérzett tudata lelkesített mindnyájukat és ezen lelkesedés hozta helyre a százados mulasztásokat, hozott minket közelebb a nyugati kultúr államokhoz és állapította meg politikai sulyunkat, melyet Európában mint tényezővel számoltak.

A letűnt politikai rendszer örök bűne, hogy ezen eszményi világot is meghamisította, önző párturalmának feláldozott mindent és függetlenségünk tüveggházi virág lett, mely csak tengette életét, ők maguk sem híven életképességében. Nem csoda ha a nemzet kislelkű lett. Nem bizott öserejében és a fatalismus bizonyos nemével kezdett sorsába bele törődni, hogy csak a természetellenes dualismus árnyában állhatjuk meg helyünket. Indokolatlan kishitűség volt, mert ine újra feltámadunk és tervszerűleg alapozzuk függetlenségünk oszlopait, mely új ezer évre fogja biztosítani államiságunkat.

Valjon igazi szabadelvűség, igazi jogegyenlőség lelkesít-e mindenkit? Fájdalom nem. Ezen az ideális téren mint hi visszaestünk volna. Gyenge dér elhervasztotta a fakadó virágot, osztályharc, faji gyűlölet és vallási türelmetlenség jelenségei mutatkoznak a társadalomban. A megélhetés okozta nehéz küzdelmeknek tulajonitsuk-e ezt? vagy lázt jelez-e a nemzet ütéré? mert politikai életünk beteg.

Tagadhatlan, hogy függetlenségünk és államiságunk harcában kóros tünetek mutatkoznak. Négyszáz éves küzdelmünk új stádiumba lépett. Az önálló vámterület, az önálló nemzeti Bank miatt küzdelmünk valósításának körvonala már nem köd képlet, már nem utópia, mert meghatározott időben ezen a téren is magunk urai leszünk, de az átmenet a bizonytalanság némi érzete, a nemzetet idegessé teszi amde ez csak muló jelenség, mert ismét feltámadunk. A nemzet megint

egy táborban lesz és ismét azon idealokat fogja megvalósítani, melyek egyedül képesek egy nemzetet nagyra tenni.

Feltámadunk, mert ellen esetben kétségbe kellene esnünk a magyar nemzet életképessége és azon missioja iránt, melyet itt a kezelt kapujában, a gondviselés kijelölt számára. Feltámadunk, mert a történe kezeletlen logikája tanúsítja, hogy csak szabadság, testvériség és egyenlőségnek minden vonaloni keresztülvitele, adja meg valamely nemzet létjogosultságát.

Bizalom.

Van bizalom az ősi erényben, van bizalom az adós fizetési képességében, van bizalom az asszonyi hűségben és Beregvármegyében, van bizalom mindenki iránt, ki azt provócálja, vagy ki annak épen szükségét érzi.

Bizalom, bizalom, tulajdonképen mi is ez a szó, van e annak és mily jelentősége. Beregvármegyében. Őszintén mondván nincs annak jelentősége, mert úgy vagyunk ezzel mint néhai jó Urbanovszky országgyűlési képviselővel, ki azt monda, szeretné látni azt a kormányt melyet ő ne támogatna, mi is szeretnők látni, azt a törvényhatósági bizottságot, mely a hatalom birtokában levő tisztviselőnek ne szavazzon bizalmat. Nem kerül pénzbe, tehát miért tagadnók meg attól a kinek jól esik, más kérdés persze azután hogy ilyen megrendelt bizalom, olyan paliativ szer, mely minden fájdalmat képes kigyógyítani, például a tehetetlenséget, a középszerűséget, vagy a tultengésbe átment mindenhatóságot.

A közigazgatás egyszerűsítéséről törvényt alkottak, bizonyára sok okos ember törte ezen a fejét, és mégis csodálatos, hogy a bizalom szavazásról meg feledkeztek, mint oly módszerről, mely minden nehézséget legyőzni képes. Ha a megyei hajdu nem jól végzi dolgát, bizalmat szavaztat magának collegái által és állása szikla szilárd lesz ha a szakácsnő elrontja az ebédet, bizalmat szavaztat magának a hetes, a szolgáló által és a nagysága kénytelen ezen manifesztatió előtt meghajolni, mert ki merné tagadni, hogy a bizalom neme a parlamentárismusnak élető talaja, már pedig mi a parlamentárismust anyatejünkkel szívtuk be, tehát nem tagadhatjuk meg önmagukat.

A megrendelt bizalom, mindig kétes értékű legfeljebb csak azt jelzi, hogy Daniánan

büzlük valami, olyan mint a haldoklónak az ather, rövid ideig meghosszabbítja az életet, de a végzetet feltartóztatni nem képes.

A régi népeknél és jelenben a hinduknál, valóságos mesterséget képez az ugynevezett sirató aszonvok foglalkozása díjazás szerint sirnak, jajgatnak a temetkezéseknél, úgy mint nálunk Magyarországon a „P o m p e F u n e b r e”, mely a temetést osztályok szerint rendezik. Itt Beregvármegyében nem temetnek ugyan még, de a sirató asszonyok helyettesítő bizalmat indítványozók személynében már jelentkeznek, mert ki fogja elhinni hogy a bizalom spontán nyilatkozott, senki sem fogja azt elhinni mindenki előtt nyílt titok, hogy ezt a bizalom szavazást már eleve szépen elrendezték, ki lett jelölve ez a dalia, ki a porondra kiáll, ki lett jelölve, hogy a bizalom hőse, az ünnepélyes actus előtt boston lépésekkel távozik el, hogy azután pas de quatre lépésekkel jöjjön vissza, mikor azután mindez programszerűleg lejátsszódott, a bizalom indítványozó és bizalmat szavazók markukba nevetnek, mint a régi augurok a marha belekből jövendöltek.

Nekünk nincs kifogásunk az ellen, hogy bárki bizalom szavazásra áhítozik, az ellen sincs kifogásunk, ha bizalom szavazók akadnak de az ellen van kifogásunk, hogy ennek hejéül a közgyűlés alkalmát választják meg. Az a hely komoly munkára van kijelölve, és nem látványosságnak, mert hiszen nyilvánvaló, és azon urak is átfogják látni, hogy a bizalom szavazás ily gyakori ismétlése még a műlekedést is lelohasztja, mely még vissza emlékezésnek is nagyon sovány.

Igaz, hogy minket gyöngéd kötelékek nem fűznek a vármegye hatalmasaihoz, és épen ezért hidegen nézzük az eseményeket, még az sem vesz ki sodrunkból hogy tudósítónkat a közgyűlés termébe nem engedték be, mert az oly kicsinyes, oly gyermekes, hogy mi azt, és a hígadta gondolkozó közönség is, nem veszik komolyan de mindenesetre jellemző, hogy mért nem borulnak le a hatalmas előtt és nem jövünk extasisba ha őket, a hatalmasokat, csak láthatjuk is, minket megakadályoznak hivatásunk teljesítésben, akár tetszik, akár nem mindig megfogjuk mondani az igazat. Birálunk ha annak tárgya lesz, de az elismerés lobogóját is megfogjuk hajtani, ha arra alkalom nyílik, mert mi nem személyek ellen, hanem intézmények, az önimádás és a hatalmi túltengés ellen harcolunk, az elismerés reménye nélkül sőt annak idején valamely választmányba való beválasztásra sem reflectálunk, az ilyen bonbonokat csak adják oda annak, ki arra nagyon éhes.

A női becsület.

A női becsületre sérelmes bizonyítást tiltja a magyar büntetőtörvénykönyv, de egyúttal nem tilthatja meg, hogy adott alkalommal a nő tényleg ne vétson a becsület ellen. Ez az ideális törvény végeredményében bátorítja a nőt a tilalom rózsáinak leszakítására s gyakran a legigazságtalanabb bírói ítéletnek válik szerzővé. A bíróságok nagyon is érzik a viszás helyzetet s oly esetekben, amikor a női becsület ellen elkövetett bűn csupán csak a büntetőtörvénykönyv tiltó paragrafusai miatt nem nyerhet bizonyítást, de igaz: a bíróság jogérzete keresi a módokat,

hogy a följelentőt a megtorlástól megmentse vagyis az anyagi igazságot megvédi az alaki igazsággal szemben.

Az alábbi klasszikus eset ötletéből támadtak bennünk ezek a reflexiók. Egy budapesti tisztviselő neje megcsalta férjét egy katonatiszttal. A férj elhagyta feleségét és házasságtörés címén megindította a válópert. Ugyanakkor a feleség is beadta a válókereket, amelyben hűtlen elhagyással vádolta a férjét.

Az anyagi igazság a férj részén volt, mégis a bíróság a büntetőtörvénykönyv kényszerre alatt a nő javára döntötte el a pört. A férjet egyszerűen elutasította bizonyítékaival. A férj ekkor feljelentette a katonatisztet a katonai becsületbíróságnál, de itt sem fogadták el bizonyítékait, hanem csupán a katonatisztet hallgatták ki, aki „teljesen igazolta magát” (?) s ez alapján a följelentőt elutasították.

Most fordult a kocka. A főhadnagy hatóság eleni rágalalmazásért büntető följelentést tett a férj ellen. A budapesti járásbírósa itt sem engedte meg a férjnek a bizonyítást. Mi ennek a jogi következménye? Az, hogy a férj bizonyítani nem tud, tehát alakilag vétkes a rágalomban. Mégis fölmentették. A bíróság kibuvót talált s ezzel megmentette az igazi igazságot. A fölmentést a férj jóhiszeműségével indokolta meg, amit könnyű volt megállapítani, mert a becsült bizonyítékokba betekinthetett, de azokat fel nem használhatta. A budapesti törvényszék helybehagyta az elsőfokú ítéletet s így a férj a maga igazával megmenekült a megtorlás elől. Ezt a szabadulást azonban nem a törvény rideg paragrafusainak, hanem a bíróság korrekciónjának köszönheti.

Ime ilyen kacskaringósak és veszedelmesek az igazság utjai, amikor dogmatikus előírások, alaki cafrangok allanak az élet való megnyilvánulásainak útjában. A női becsület ellen bizonyítani nem szabad. Ez az elv hazug volt minden időkben, de korhadtt és elavult különösen ma, amikor a feminista mozgalom minden vonalon egyenjogúsítást követel.

És mégis van ebben a pragrusban nagy igazság. Védelmébe veszi a nőt a társadalmi felfogas kétféle mértéke ellen. Ez a mérték a ferfit becsületében éritetlenül hagyja, míg ugyanazért a bűnért a nőt a közmegevetés prédájává dobja. A társadalom felfogásának durva és rideg önkénye kényszeríti a büntető törvénykönyvet oly rendelkezésekre, amik az igazságon keresztül gáznak, de ezt a nő érdekében a kiváltságos férfival szemben jogos megtorlás címén cselekszi. Adott esetben egy-egy férfi bűnhődik a férfiak kétféle erkölcselmélete miatt egy-egy nő arat győzelmet az egész női nem ellen alkalmazott rabszolgatörvényekért.

Azért még is nagyon visszás ez a büntető paragrafus és mégis fönntartandó addig, amíg a társadalom ébredő jogérzéke teljeslegessé nem tesz. Dr —

A cselédkérdés.

A Városi kapitány figyelmébe.

Régen vajdó kérdés nálunk a cselédügy. Nem valószínű, hogy akad család, amelyik nem panaszkodhatnék a cselédmizériák miatt. „Rosszak a cselédek”, „Lehetetlen az elhelyezőkől rendes cselédet kapni” — hangzik lépten nyomon és a méregdrága bérért bizony a lehetetlenséggel határos, hogy akár a legszerényebb követelményeknek meg eléő cselédet lehessen kapni.

Amióta az általános drágulás beállott, a cselédbérek aránytalanul magasak lettek. És a magas bérekhez ragaszkodnak a cselédek minden áron. Inkább napokig, sőt néha hetekig henyélnék az elhelyezőnél, minthogy egy filért is engedjenek túlszigázott bérkövetelésükből.

Az elhelyezőnél pedig gyöngy élete van a lustálkodó, henyé cselédnek, a rendőség tudta nélkül gyakran hetekig tanyázik az elhelyezőnél, a hol van enni, inni és esténként meg van engedve egy kis kirándulás is, az elhelyezőnek pedig az a legkisebb gondja, hogy hol tölötte eddig a leány az idejét és az éjszaka melyik órában vetődik haza. Nála van a munkakönyve, tehát nem szokik meg a leány, de bizony semmi gondot sem fordít annak erkölcsi életére.

Amikor aztán a leány hosszú henyelés után kap egy háziasszonynak nevezett mérdumot, akin az összes cselédraffinériákat kipróbálhatja, még inkább ki van merülve, mintha dolgozott volna és természetes, hogy nincs kedve a munkához, mert az fáradtsággal jár.

A legtöbb esetben a csalódott munkaadó elküldi a használhatatlan, lusta cselédet, ez pedig visszamegy az „intezetbe” tovább henyélni és lopni a napot.

Ezzel azután vége az előlegnek, amit a cseléd kapott, szintugy annak a pénznek is, amit az elhelyezőnek kellett adni, mielőtt még tudhatta volna a munkaadó, hogy hasznát veheti e a feltogadott cselédnek. Mert olyan türeelmes háziasszony nem igen akad, aki a boszankodástól betegé tenné magát, csak azért, hogy az előleget a cseléd eldolgoltassa. Addig különben nemsok ép tányér és más törekeny tárgy maradna a háznál.

A mai cselédmizériáknak egyik fő oka az elhelyező intézeteken rejlik. Nemtörődnek azzal, hogy jó e, vagy rossz-e a cseléd, akit elhelyeznek. Ha nem jó a cseléd, annál jobb. Ismét más nyakába sózzák, Hadd fizesse az is az elhelyezési díjat.

Több városban a cselédkérdést a hatóság vette a kezébe. Hatósági elhelyezőket létesítettek és miután ott nem olyan szabad az élet, mint a magán elhelyezőkben, igyekeznek szolgálatba lépni és a helyüket megbecsülni.

Azt hisszük nem volna céltalan és haszontalan dolog, ha a hatóság hozzálátna, hogy hatósági cseléd elhelyező mindenütt létesítsék. Sok bajtól, keletlenlégtől óvna meg a szolgálatadókat, akik ma ugyszólván védtelenül ki vannak szolgáltatva a cselédraffinériájának és az elhelyezők kapzsiságának.

Tarthatatlanok már az állapotok. Ma már drága pénzért is csak az elhelyezőkben eimlott, ellustult, henyé cselédet lehet kapni. Segíteni kell ezeken a mizériákon mielőbb. A legcélravezetőbb s leghatásosabb eszköze ennek a hatósági elhelyező felállítására, ahol a

cselédnek nem télenkedhetnek akármilyen hosszú ideig munkátlanul, karára válva a közegészségügynek és a közbiztonságnak. Viszont a munkaadók sem lesznek kitéve annak, hogy előleget és elhelyezési díjakat dobáljanak ki hasztalan csak azért, hogy az elhelyezők zsebe minél tömöttebb legyen.

De ne a munkaadók, hanem a közegészség szempontjából nézzük cselédügyet. Tekintsük a mi kis városunkat. A nemtörődömség melyben a rend-csendőrség, az éjszaka kószáló cselédeket s egy általán a cselédügyet részesítette már maig is szörnyű gyümölcsöket hozott; városunk tele van a nemi bajok egész nyájával. A bujakkór virágozik s ezen posvány szülő fészke a kapualj, a rendezetlen cselédügy.

VEGYES HIREK.

Névtelen levelek.

Névtelen levelet írni, a harag és irigység sugalta bűnök legarcátlanabbja. A tartalma minden névtelen levélnek egyforma: rágalmazás, a lepel alatt bujkálónak szemtelen hazugságai, melyekkel mindig azt a mi szent, a mi nemes vagy a mi szép, akarja megrontani mindig a boldogság vagy az egyetértés ellen tör. A névtelen levélíró a társadalom leggonoszabb férge, mert a míg a tolvaj csak pótolható dologi javainkat lopja el, addig amaz erkölcsi javainkra tör s mindig az ártatlanokat a lelkiileg nemeseket bántja, azokat kiket csak hazug rágalmaival lehet megtámadni, de igazakkal nem. Ha egy-egy ilyen levél irogató lelepleződik, ha egy ilyen férget meglátunk, a társadalom kötelessége arra lépni, lehetetlenné tenni; ha nem tudódik ki, megbűnhődik oly formán, hogy látja: miként nem lett aljas munkájának fogadata s tovább emésztli a sárga irigység.

A fiatal Dumas elmésségei közt olvastam: a névtelen levélíró olyan, mint a hólyag, előbb meg kell neki pukkani, s csak azután szól. **Argus.**

— **Papi és tanítói gyűlések.** A beregi esperesi kerület rk. lelkészi és tanítói kara m. héten kedden Munkácsra tartották évi szokásos tavaszi gyűlésüket. A lelkészek a rk. paróchián, a tanítók a gk. felekezeti iskolában tanácskoztak. A papi gyűlés tárgyait a püspöki hatóság által kijelölt kérdések megvitatásán kívül a kerület adminisztrációs ügyeinek elintézése képezte. A tanítók közül Brauna József újtővisfalvi tanító gyakorlati tanítást tartott. Plank Antal beregszászi, Ritly Mihály felsőkerepeci tanítók az állatvédelmet tárgyaló pályatételül érkeztek. A 20 korona pályadíjat Plank nyerte el. Ritly dicséretet kapott. — A beregvármegyei általános tanítóegyesület igazgató választmányára e hó 9-én Beregszászban gyűlésezett. A gyűlésen jelen volt Szentpétery Endre kir. tanfelügyelő is. A gyűlésen Sárkány Gábor elnök előterjesztést tett az Apponyi Albert kultuszminiszter előtt a disztagságról szóló okmány átadása céljából volt küldöttség eljárásáról. Elintézték az egyesület vagyona vonatkozó ellenőrzési teendőket, megállapították az évi költségelirányzatot. Két nyomorban lévő, egyesületi tagnak 75—75 korona segítséget szavaztak meg, elhatározták, hogy az egyesület fennállásának 30 éves évfordulóján, ez évi november hóban közgyűlést tartanak. Végül fölvetették az eszmét a beregszászi főgimnázium mellett szervezendő internátusban egy alapítvány tétele érdekében.

— **Szabadságolás aratáskor.** A Rendeleti Közlöny legutóbbi száma közli ama közgazdasági szempontból rendkívül fontos rendeletet, amely szerint a szárazföldi hadsereg legénysége az aratás idején 3 hétre szabadságot fog kapni. Szívvel örvendünk ez ujításnak, amelyet első sorban a sajtó évek óta folytatott lelkes akciója eredményeként üdvözölhetünk.

— **A hivatalnokok fegyvergyakorlata.** A tartalékos tisztiek szolgálattételre való bevonulása igen nagy hátrányára van a hivatalnoknak s a legtöbb esetben meglőrténi, hogy úgy az állami, mint a megyei hivatalnokok kérvények útján odáztatják el bevonulás idejét. A honvedelmi miniszter az e tárgyban most a törvényhatóságokhoz körrendeletet intézett s kijelenti, hogy ilyen kérelmeket ne is terjesszenek fel, mert a jövőben gyakorlatokról való távolmaradásra hivatalos teendők miatt engedélyt senki sem fog kapni. Hogy pedig a hivatalok kellő időben gondoskodhassanak az illető tisztviselő helyettesítéséről, a miniszter már most megküldte azok névsorát, akik jövőre fognak bevonulni.

— **Kormányrendelet az orvosok ellen.** A belügyminiszter csütörtökön bizalmas rendeletet intézett a vármegyék és városok első tisztviselőihez, amelyben felhívja őket, hogy a legerélyesebb közbelépéssel tiptsák el a hatósági orvosokat a munkásbiztosító pénztárak ellen indított akciótól. A belügyminiszter ezen utasítását a kereskedelemügyi miniszternek a munkáspénztárak érdekében tett közbenjárására adta ki. A rendelet szerint az a hatósági orvos, ki az alispán, vagy a polgármester felhívására vonakodik kötelességszerű hivatásának eleget tenni. — állásából fegyelmi uton azonnal elmozdítandó.

— **Katonák és hivatalnokok újabb érme.** Az osztrák császár trónralépésének f. évi dec. 2-án lesz 60-ik évfordulója. Ez alkalomból mind a katonaság, mind a tisztviselői kar újabb jubileumi érmet kap, olyanfelét, mint ezelőtt 10 évvel. Az emlékérmét, vagy keresztet a magyarok háromszínű szalagon, az osztrákok fekete-sárgán fogják viselni.

— **Mérgezett narancs.** Mint ismeretes, minden narancs között a vörösbélű a legkedveltebb. S ez természetes, mert a külsőleg is sötétvörös színű gyümölcs husa kiválóan édes s csak kevéssé rostos. A közönség nagy szeretetét lelkiismeretlen kereskedők arra használják fel, hogy savanyu, éretlen gyümölcsöt vörösbélűre változtatassanak néha mérgezés árán is. A Praktisevszky Vracis című orosz orvosi folyóirat egy ilyen Szentpétervárott megtörtént esetet közöl. Egy asszony vett néhány vörösbélű narancsot egy utcai kereskedőnél s odahaza egyiket kis fiának adta. Alig evett azonban a gyermek egy falatot már is a fájdalomtól sikoltozni kezdett, a szájából csakhamar vér szivárgott s fájdalma minden nyelőkíséretnél egyre növekedett. Orvost hívtak, a ki csakhamar fölfedezte a fájdalom okát. A fiu szájpaddlásába tüdaráb furódott. Megvizsgálták a belül üres tüvéget s kiderült, hogy vörös analin festék nyoma van benne. Ugyanezt a festő anyagot mutatták ki a vörösbélű narancsokban is, a melyeknek színét festékekkel, édességet befűcskendezett cukorlével adták meg.

— **Végre m. kr. igazságügy miniszternek f. évi április hó 3-án kelt 1908. 270/2. számú a kir. törvényszék elnökehez érkezett rendelete alapján, az emelendő kir. törvényszéki épület felépítéséhez szükséges munkákra, a nyilvános versenytárgyalás f. évi május hó 26-ik napjára kitzetett és így reményünk van arra, hogy mihamarabb a a törvényszéki palota felépül, mert a feltételek egyik lényeges kelléke, hogy a törvényszéki palota még ez év November hó 30-ig tető alá jusson 1909. július hó 1-ső napjáig kívül belül bevakoltassék 1909. november 1-ig átadassék.**

— **A munkácsi egyházmegyéből.** Fircák Gyula munkácsi püspök Lázár Béla szentszéki jegyzőt Tiszafüredre parochusnak, Suba Ernő püspöki fogalmazót szentszéki jegyzőnek, Melles Géza iktatót püspöki fo-

galmazónak, Zahonyay Zsigmond szárazberekli lelkészt Karaszba lelkésznek, Legeza Miklós hajdudorogi segédlelkész Szárazberekre helyettes lelkésznek, Toma László ujmisést Hajdudorogra segédlelkésznek, Mérges Béla ujmisést Alsósáradra, Pagy György ujmisést Gelsére helyettes lelkésznek, Tóth János ujmisést Szerencsre segédlelkésznek, Suba Ernő szentszéki jegyzőt az ungvári kir. kath főgimnáziumhoz segédhítszónoknak, Bihary Pál sz. Bazil-rendű szerzetest Dolhára segédlelkésznek nevezte ki.

— **Beszámoló.** Dudits Endre országgyűlési képviselő e hó 12-én virágvasárnapján kerületének székhelyén Huszton beszámolóit tartott. Részletesen foglalkozott a legkiemelkedőbb politikai kérdésekkel. Választói egyhangú lelkesedéssel bizalmat szavaztak neki. A pártgyűlés elhatározta, hogy az önálló nemzeti bank felállítása érdekében állást foglal és ezen határozatairól az országos pártot értesítette. Este bankett, másnap ünnepi ebéd volt a képviselő tiszteletére. Mi a magunk részéről e tényhez csupán azon megjegyzést fűzzük, hogy Dudits Endre, aki a beszámoló megtartásával képviselői kötelessége pontos teljesítésének újabb bizonyosságát adta, választói bizalmára valóban érdemes egyén. Kerülete jogos érdekeit szorgalmasan munkálja. Rövid két év alatt olyan sikerekre tud hivatkozni minő a huszti állami polgári leányiskola és a már épülőben levő huszti—dolhai vasut. Vajjon meddig leszünk mi még mostoha gyermekek?

— **Felhívjuk** Haupt és Weinberger máv. szállító cégnek lapunk mai számában megjelent hirdetésükre, olvasóink b. figyelmét.

A szanatóriumi estély.

Ezestől vagy 3—4 héttel egy igen izlées meghívó jelentette, hogy a „József kir. herceg szanatórium beregszászi fiókja” április 11-én a kaszinó összes termeiben méltóságos Patay Andrásné védnöksége alatt saját pénztára javára jótékonycélú thea estélyt rendez.

A már előre mesésen sikerültnek ígérkező estély eredménye felülmúlt minden várakozást, minden ízben pompásan kellemes, dévaj kedvtől ragyogó mulatságban volt azoknak része, kiket nemes szívük odavitt, hogy hozzájárulhassanak az egyesület céljához.

Már este 1/1 9 órakor tömve volt a bálterem nemcsak városunk közönségének színe javával de a vidék is nagy számban volt képviselve. A legizletesebb ételekkel gyümölcsökkel tortákkal és süteményekkel s a legkitünőbb italokkal — mit a jótékony szívek hordtak össze — gazdagon terített asztalokat foglalta el a közönség s legkellemesebb kedély hangulatban kopasztották meg azokat. De bármily kitünő étvágygyal ettünk is, a jótékony kacskók oly bőkezűséggel gondoskodtak rólunk, hogy csak sáska felhők tudtak volna ott mindent elfogyasztani.

Asztalbontás csak 11 óra felé volt, mikor már a tombola is véget ért. Gyönyörű érték tárgyak lettek kijátszva s a szerencsés nyerők ternó kvinternó kiáltásai a tegkedélyesebb hangulatban lévő közönség zajába olvadt bele. Következett aztán a tánc kiválógos kivrattig. A kik ott voltak egy igen kedves est kellemes emlékeit vitték magukkal — de csak reggel.

A mulatságot bearanyozta annak lelke és védnöknője Patay András főispánné és családja. Oly gonddal működött a méltóságos asszony a mulatság sikerén s a vendégseregnek annyi kedves figyelembe volt része a főispán családrészéről, hogy a mulatság sikere nagy mértékben nekik tulajdonítható. A főispán a legkedvesebb legbarátságosabb házi gazdaként járt kelt a vendégek között s mindenkihez volt egy pár barátságos szava s a legkitartóbb mulatója volt az estélynek.

Örömmel üdvözöljük öt társadalmi téren működésében s a szanatóriumi estély sikere is mutatja, hogy főispánunknak csak kezdeményezni kell s nemhogy szívesen de lelkesedéssel haladunk utána.

Az estély gazdagon és izlésesen terített asztalai, a nagymervű adakozás, az óriási rend, a kitűnő ételek, a kiszolgálás tökéletessége, a ritka siker mind mind olyan jellemzők, melyek a legjótékonyabb, legkiforrottabb munkas. Iaradhatalan tündér ujjak varázsatos munkáját sejtetik: a gazdasszonyi garda legagilisabbjeinek, nemesen érző hölgyeink legnemesebbjeinek, a jótékony-ság némtömegek, a nemes cél elérésében fáradozóknak köszönhető ez, a kik nem kimélték a munkát aig ösmerő kezeit s feladottak rendes nyugalmukat a jótékony-ságnak. Ezen nemeslelkű hölgyek névsora: dr. Székely Kálmán, Baksay Jánosné, dr. Balkányi Jenőné, Horty Etu, Paksy Gyuláné, dr. Kertész Moriczné. Az estély sikereinek oroszianrusze az ovek, annak tökéletes szervezése az ő érdemük s nemes munkájokkal a jótékony-ság történetébe bevestek neveiket.

Elősmérsselet kell megemléstünk az egyesület sokoldalú útjainak ifj. Janka Sándornak működését, a ki a mulatság elő-munkálataiban értékes részt vett s az estélyen a tombola játékot vezette kitűnő cigány-bíró volt, s a negyest ügyesen rendezte, de hisz Janka Sanyi ezermester.

A mulatság eredménye:
Bevetel 1148 K. 55 f.
Kiadás 504 „ 45 „
Tiszta haszon 644 K. 10 f.

Jegyeiket megváltották: Szabó Albertné, Schürger Ferenc, Dr. Kertész Ede, Szarka Gyula, Blau David, Skaczel Ödön, Meisels Lajos, 10—10 kor. Nagy Béla, 3. k. felül-fizettek: Patay András, 35 k. Buzinkay Ferenc, Jaszay Jenőné, 10—10 kor. Dr. Márton 8. k. Dr. Kálmán, 7. k. Gáthy Zsigmond, Buttykay Ferenc, Dr. Kertész Mór, id. Lónyay Sándor, Bay Gábor, Horty Gyula—4. k. Méray Adam, Berzsényi Antal, Pechy Aladar, 2—2. k. Schwarzer Ödön, Sassy Pál, 1—1. k. Hozzá járultak: Patay Andrásné 100 drb. narancs 1 tál sült, Bay Györgyné 50 üveg sör, Blau Helen 4 k. Deogáro Lászlóné 1 torta, Varga Lőrincné 3. k. id. Lónyay Sándorné 2 tál sonka, Kallay Leopoldné 2 tál parfait, Fried Jenőné bor, Ruth Gerzonné aszu bor, Csukay Beláné 2 korona, Szarka Jozsefné ostya es 1 tál sült, Sassy Pálné 2 tál sült, Bodák Bertalané 1 tál sült es 1 torta, Moskovics Józsefné 5 kor. Bodák Istvánné 2 k. Kovacs Balintné 2 kor. ö. v. Pásztay Ferencné 1 kor. Dr. Csánk Beláné, Dr. Fedák Istvánné 4—4 kor. Szarka Gyuláné 100 drb. narancs 1 tál sült, Hoiczter Józsefné 2 torta, Róth Gáborné 15 üveg bor, Makk Antalné 2 kor. Dr. Kertész Mórné 100 drb. szendvics, ifj. Fedák Istvánné 2 kor. Auer Károly 5 kor. Kovácsné 1 torta, Hunyady Beláné 1 tál sült es 10 üveg bor, Dr. Gulácsi Istvánné 22 üveg bor, Meisels Lajosné 1 liter fekete kávé es 4 üveg rum, Weisz Ignáczné 1 liter kávé es 5 kor. özv. Horty Pálné 2 tál fagy-lait, Fejer Jánosné 1 tál torta, Paksy Gyuláné 1 tál sült es 2 tál sonka, Schuller Jozsefné 1 tál sült es 1 tál sonka, Rajz Jozsefné 1 tál sütemény Jobszty Gyula 10 üveg szomorodni Dr. Lechner Antalné 2 torta, Janka Sándorné 2 tál sült, Dr. Kertész Edéné 1 tál sült, Gliga Tivadarné 1 torta Cs. Orosz Mihalyne 3 kor. Dr. Weiszbecker Gyuláné 1 parfait, Vass Gézané 10 kor. Ihrig Vilmosné 1 torta Rónay Antalné sütemény Baksay Bertalané sütemény es sajt, Borsos Jozsefné Simon Endréné 4—4 kor. Nemes Jozsefné 500 drb. ostya 10 üveg bor, Komlós Bertalané 8 kor. Dr. Klein Jenőné 8 kor. Reichard Jenőné 6 kor. Tar Jánosné 10 kor. Dr. Meisels Adolfné 10 üveg bor, Balkányi Ödönné 5 kor. Toldy Ignáczné 5 kor. Kont Manóné 5 kor. Weisz Iasóné 8 kor. Weisz Vilmosné 3 kor. Király Jenőné 3 kor. Rodt Lajosné 1 torta, Mascsekievich Lajosné 1 torta Illiczki Sándorné 2 kor. Varga Sándorné 3 kor. Szuk Lajosné 1 torta, Fuchs Emilné 2 kor. Prichradny Miklósné 1 tál sült es 1 torta (tombola tárgy) Dedinszky Sándorné 1 torta, Keszler Elekné 1 tál sült, Dr. Kubovich Gézané 1 kappan es 2 kenyér Farkas Jakabné 10 drb. ostya, Balkányi Gyuláné 1 tál sült, Dr. Kacz Lajosné, Bálint Sándorné szolgáltatásába.

Kacér Vilmosné 3—3 kor. Gyöngyösy Lászlóné 2 kor. Szentpétery Endréné 3 kor. Mehes Samuné 3 kor. Nagy Beláné 2 kor. Huszár Frigyesné 1 tál sült, Valles Gizella 3 kor. Horvath Lajosné 15 üveg bor, Korpas Ferencné thea sütemény, Dr. Balkányi Aurélné 1 parfait, Schwarzer Ödönné kappan galantin 1 tál tészta, Gulácsi Pálné vegyes galantin 1 tál tészta Horváth Mihalyne 1 tál sonka 1 tál tészta Horváth Istvánné 15 üveg bor Gáthy Zsigmondné 3 torta, Löw Zoltáné 4 kor. Szabó Elemérné 4 kor, Hegedüs Péterné bor, Márkine 2 kor. Kallós Tivadarné 2 kor. Zaffry Istvánné 15 üveg bor, Acél Ferencné 1 tál sült 1 torta, Bakó Bertalané 1 tál sült 1 torta, SzelesKárolyné 6 kor. Rác Gyuláné 3 kor. Schürger Ferencné 10 kor. Horty Gyuláné 1 tál sonka 1 torta, Illés Andorné 25 narancs es 1 torta, Bakó Beláné 2 kor. Komlós Gyöngy 3 kor. Telkes Sándorné 3 kor. Várady Gyuláné 1 tál sült, Auman Antalné 1 sonka, Baksay Jánosné 1 tál kolbász 1 torta, Belényessy Andrásné 1 tál kolbász szendvics dr. Szarka Lászlóné 8 kor. Reinchovszky Kezsoné 2 torta, Szép Gézané, 1 tál sült, özv. Polchy Mária 1 tál sült Dudi's Endréné 1 tál sonka, Kakas Jenőné 1 tál sült, Bacó Jozsefné 3 kor, özv. Tajnel Ödönné 10 kor. es 8 üveg bor, Linner Bertalané 1 tál sült, 1 tál sütemény es 10 üveg bor, Vitányi Edéné 1 tál sült es 1 tál sütemény, Dercsényi Julia es Bella 1 kosár narancs, Janka Gyuláné 200 ostya, 1 tál sütemény, Kiss Dezsóné soka, sütemény, Szutor Zoltán 5 kor. dr. Székely Kálmán 50 üveg bor, dr. Székely Kálmán 5 tál fagyalt, N. N. 1 torta, Zagonyi Károly 10 üveg bor, dr. Balkányi Jenőné thea, citrom, cukor. Beregszász, 1908. április 15.

dr. Székely Kálmán, egyesületi elnök.
dr. Balkányi Jenőné, egyesületi pénztárnok.

TÖRVÉNYSZÉK.

A kiskupányi gyilkosság.

Kelemen Samu dr. védőbeszédének folytatása

A védő részletesen ismerteti a törvénynek mindazon a szakaszait amelyeket a vizsgálat megsértett. Különös nyomatékkal emeli ki a vizsgálat megdőbentő lassúságát hogy a vádlottakat nyolc hónapi vizsgálati fogság alatt mindössze kétszer hallgatták ki, de főként megengedhetetlennek tartja, hogy a tanukat már a vizsgálat folyamán megeskették anélkül, hogy ehhez a törvény világos rendelkezése szerint a vádlottnak és védőjének beleegyezését kikérték volna.

Hát, t. Esküdt uraim, törvény ellenére törvényt alkalmazni és a törvény roinjain küldeni embereket bitófára, ez jogállamban meg nem engedhető. Az emberi jogokért folytatott küzdelemnek egyik legnagyobb vívmánya, hogy az, akit bűncselekmény elkövetésével terhelnék: nem ítéhető el azon az alapon, hogy mi történt a vizsgálóbírói szoba titkos homályában

A tanunak itt, mint szabad embernek kell megjelenni, hogy vallomásának hitelességét mindannyian ellenőrizhessük; Aki megtevédett, az utolsó pillanatban is joga van ezt megvallani aggodalom és félelem nélkül es anélkül, hogy hamis esküvés büntetébe esnék

Sok tinta es sok vér folyt, t. esküdt uraim, mig az emberiségnek ezeket a jogait kiküzdhattuk. Nem a Dávid Mártoné ez a jog, nem a kir. Ügyész uré, nem az enyém es nem az Önöké; a nemzet joga az egész emberiség közkinccse ez, amelyet nem engedhetünk elrabolatni, ha csak nem akarunk visszaesni legsötétebb középkornak igazság-

Tiltakoznunk kell tehát az emberi jogok es emberi szabadság, vérrel megszerzett biztosítékainak érdekében az ilyen eljárás ellen s a törvény ellenére ekként kivett vallomásokat vissza kell utasítani.

Tisztelt Esküdt uraim! Az igen t. Ügyész ur ennek a vizsgálatnak az adataira alapítja a maga vádját es ezen az alapon a vádlottak eljárásának tervszerűségét állapítja meg.

Itt a védelem részletesen foglalkozik az esetnek előzenyeiről es kimutatja, hogy ugy ez mint két oláh ember segítségével Spitz ellen állítólag tervezett merénylet: mese. Majd a terhelő tanukról mutatja ki, hogy azok egy zsaroló szövetkezet tagjai, akiknek mindegyike a legkülönbözőbb bűncselekmények miatt volt már elítélve. Majd így folytatja:

A kir. Ügyész ur annak igazolására, hogy ő mennyire tárgyilagos ember arra kéré Önöket, hogy ezekre a vallomásokra ne adjanak semmit. Azt hiszem, hogy Önök e gyöngéd figyelemzetés nélkül is így tennének De én erre a figyelmeztetésre csak azért utalok, mert ezek az igen t. urak, akikről beszéltem mind korrekt gentlemanek, gáncs es télelem nélkül való lovagok voltak a kir. Ügyész ur előtt egy esztendővel ezelőtt. Pedig akkor is ismeretesek voltak az előzetükről szóló adatok, mert a védelem mind bejelentette azokat már a vizsgálat folyamán. A kir. Ügyész ur mégis vádiratot adott ezeknek a vallomásoknak alapján Mauskopf ellen; es csak mikor a védelem által kért helyszíni szemle a tanuk adatainak teljes valótlanágát bizonyította ekkor, az így elő állott helyzet kényszere folytán ejtette e az Ügyész ur vádját Mauskopf ellen.

Most már persze az Ügyész ur nem akarja ismerni azokat a derék legényeket ami emlékeztek annak a jó magyar urnak az eljárására, aki odahaza nagyon barátkozott egy szegény zsidóval, de mikor Budapesten a lánchídon találkozott vele es az ugy köszöntötte: „szervusz,” azt felelte „csak ott-hon szervusz.”

Áttérek most t. Esküdt uraim, az előzmények fejtegetése után a cselekedettel okozatos összefüggésben álló események ismertetésére.

Nem vitás ez, t. Esküdt uraim, hogy 1906. május havába egy szerdai napon vásár volt Királyháza es ezen a vásáron Dávid Márton es Adolf is jelen voltak. Nem vitás az sem, hogy ugyanezen a napon Spitz Mór a reggeli vonattal Beregszászba érkezett. A vád szerint Dávid Adolf a délutáni két óras vonattal jött Beregszászba nyilván abból a célból, hogy Spitz Mór egy percre sem hagyja magára es őt szem elől nem tévesztve vele együtt menjen Kiskupány felé. A vádnak ebből az álláspontjából kettő következik. Az egyik az, hogy ha Dávid Adolf május 26-án délelőtt a királyházi vásáron volt, akkor nem lehetett ugyaznap délelőtt Spitz Mórral Beregszászban. A másik pedig az, hogy ha mégis kétségtelenné válik, hogy aznap délelőtt Beregszászban Spitz Mórral egy fiatal embert láttak járkalni: az a fiatal ember nem lehetett Dávid Adolf es ha mégis akadtak emberek, akik benne Dávid Adolfot felismerték, feltétlenül tévedtek, mert tévedniök kellett oly megvesztegető hasonlatosság vihette őket tévedésbe. Már most, t. Esküdt uraim, Winkler Sámuel

irodatisztnak és Sümghy Márton hivatal-szolgának a kihallgatása következő tény állást tette vitátlanná. Ezek az emberek május 16-án délelőtt 12—11 1/2 óra tájban itt látták a törvényszék épületében Spitz Mór. Ez, t. Esküdt uraim nem pusztán emlékezet kérdése, mert közhitei tényekre van alapítva ugyanakkor kézbesítettek Spitz Mórnak egy bírósági végest amelynek vétívét itt felmutatták. Már most mindkét tanu egyezően azt vallotta itt, hogy annál az alkalomnál Spitz Mórral egy fiatal ember is jelen volt. Vegyük ehhez Szabó Sándor nagyszőlősi ügyvéd vallomását. Ő azt mondja. Ugyanezen nap volt itt egy telebbzési tárgyalásom, emlékezetem szerint délelőtt akkor találkoztam Spitz Mórral, vele volt egy fiatal ember, akiben Dávid Adolfot ismerem fel. Később mikor elébe tártuk, hogy Dávid Adolf minden vitán felül Királyházán volt délelőtt, megdöbbenve jelentette ki, hogy akkor ő a felismerés tekintetében valószínűleg tévedt.

1. Esküdt uraim, mennyi ilyen tévedés, mennyi ilyen valótlanságot, mennyi ilyen képzelt, vagy rosszhiszemű dolgot találunk e bünperben?

Hogy meddig érnek ezek, kinek a lelkismerte olyan, hogy én elfogadhatom azt kétségtelenül, bajos megállapítani; a vallomásokban kell tehát lehetőleg keresnünk az adatokat, olyanok-e ezek a vallomások, amelyeknek tartalmához nem fér semmi kétség, amelyek tehát bennünk joggal keltik fel az igazságot és valóságnak meggyőződését.

Itt van t. Esküdt uraim, Csorba András vallomása. Csorba András azt mondja, hogy a Spitz Mór eltűnésének estéjén, a szekercei állomáson kiszállott a vonatból két ember akik közül az egyikben ő Dávid Adolfot most utólag felismerte a másik Spitz Mór volt, mert bemutatta magát, megmondta „én Spitz Mór vagyok“ a másik Dávidovics. Azt mondta továbbá Csorba, hogy a két utas onnan pár pernyi időzést után a Kiskupány felé vezető úton ment el.

A Csorba vallomásában nekem első-sorban az tűnt fel, hogy a tanu egyetlen szóval sem emlékezik meg arról, mintha csendőrség előtt való kihallgatás vagy a vizsgálóbíró előtti szembesítés előtt erről a dologról valakivel különösebb Fettmannal beszélt volna. Én hitelt Fettmannak oly kevéssé adok, mint a kir. Ügyész ur. De bizonyos, hogy Fettmann az eset után nyomozni kezdett, hogy nyomozáskor végigjárta a vasutvonalat, ahol Beregszászból Kiskupány felé kellett jönni nyomozott a szekercei állomáson tehát beszélt és beszélnie kellett Csorba Andrásal és mégis ezt Csorba András letagadja.

De a teljes megbizhatatlanság jellegével ruházta fel e vallomást az a körülmény, hogy Csorba András szerint Spitz Mór és Dávid Adolf az iránt kérdezősködtek ő nála, hogy nem vár-e rájuk egy kocsi Kiskupányból, holott köztudomásu, hogy a szekercei állomástól nem vezet kocsi-ut Kiskupányba és kocsin akár oda menni annak Nagyszőlőson kell leszállni; Spitz tehát aki számtalanszor fordult meg Kiskupányban, ilyen kérdést nem intézhetett, sőt, ha ő azznap este Kiskupányba akart menni és kocsit várt, akkor bizonyos, hogy nem Szekercén szállott volna ki hanem Nagy-Szőllőson. Ha hozzávesszük azt, amiről soha sem beszélt eddig Csorba, hogy Spitz sipító szinte elváltoztatott hangon mutatta be magát akkor én nem tudok meg-

szabadulni a gyanútól, hogy ez a találkozás vagy nem történt meg, vagy ha megtörtént, úgy nem Spitz és Dávid voltak a bemutatkozók, hanem mások akiknek érdekében állott, hogy ott ezek nevében mutassák be magukat.

Kevésbé megbízható a „vád legerősebb tanujának a Rezera bányamunkásnak vallomása. Elismerem, hogy az a benyomás, amelyet Rezera reánk az első pillanatban tett, nem volt kedvezőtlen. De emlékeztetem Önöket t. Esküdt uraim, hogy hány tanu vonult fel a bünperben, aki teljesen kedvező benyomást tett reánk és akikről később a leghitelesebb közokiratokká ligazoltatott, hogy hamisan vallottak.

Rezera vallomása a következő adatokat tünteti fel. Meg van állapítva a bányakapitányság átiratával, hogy a bányában a munka esti 7 órakor ér véget. Rezera vallomása szerint ő a munka végeztével megvacsorált ami ugyancsak az ő kijelentése szerint 15 percnél többet nem vett igénybe. Azután Benedek nevű társával együtt a Herman korcsmájába mentek, ami ugyancsak ő szerintök 10 pernyi ut, Ott ketten két üveg sört ittak; egy keveset beszélgettek de siettek, mert egy menyecske ismerősükkel találkozójuk volt. A korcsmában időzésüket Rezera 15 percre teszi. Innen a helyszíne ahol Dávid Adolfal már az állítólagos gyilkosság után találkoztak 20 perc. Összeadva ezeket az időpontokat azt találjuk, hogy az mindössze egy óra, a gyilkosságnak és a Dávid Adolfal való találkozásnak tehát nyolc óra tájban kellett volna megtörténni. Ámde az államvasutak átiratával igazolva van, hogy a vonat amilyen a vád szerint Spitz és Dávid Adolf azon este csak 8 óra 55 perckor érkezett a szekercei vasuti állomásra. Itt még időztek is Spitz és Dávid Adolf, hogy bevárják az elvonuló utasokat; helyszíni próbával bizonyított, hogy a K-kupányi helyszínen a szekercei vasuti állomástól negyven perc tehát mint a bíróság a föltett kérdésekben megállapítja 10 óra tájban történhetett a gyilkosság. Lehetetlen tehát, hogy ez a találkozás Rezerával megtörtént. Egy fél órát, egy órát, má-fél órát, nyugodtan ajándékozhatok az Ügyész urnak s a találkozás megtörténte még mindig kizárt dolog, mert közel két óra különbség van a vádbeli tények és Rezera Antal vallomásában jelzett időpontok között.

Ez e tanuvallomás egyébként is duzzad a valószínűtlenségektől. Rezera hallotta a jalkiállításokat, ámde nem hallotta sem azt, hogy a leütött ember földre zuhan, sem a zajt amelyet a bozót között a holt testnek kicipelése okozott; nem hallotta a súlyos terhet vivő emberek lépteinek zaját, nem hallotta a vízbe dobott hulla loccsanását — holott mindezt, a nesztelen tavaszi északán hallani kellett volna, ha ott van és ha a gyilkosság megtörtént.

Egyenesen megdöbbenő azonban az, hogy a kir. Ügyész ur bizonyítékul hajlandó elfogadni Szántay és Fedák Lászlónak a két állítólagos szemtanunak a vallomását.

Ezek a tanuk 1/4 évvel az eset után jelentkeztek 1907. jun. 30-án. Jelentkeztek egy és ugyanazon a napon egy és ugyanabban az órában egy és ugyanannál a hatóságánál, — mégis el akarják velünk hitetni, hogy ez véletlen és egymásról mitsem tudtak. Mi ennek a jelentkezésnek a magyarázata? A beregszászi kir. törvényszék vádnácsa az eljárást a vádlottak ellen megszüntette, mert gyanuoknál egyebet nem látott.

A kassai kir. ítélő tábla azonban a vádlottakot vád alá helyezte. Valószínűnek látszott, hogy ilyen körülmények között marasztaló verdikt nem keletkezhetik. Szükség volt tehát két szemtanura és azok akik ezt a dolgot a háttérben rendezték: végszóra a két szemtanut is előállították.

Szántay azt mondja, hogy az esetet ötven lépésről látta azt is, hogy a fűzesben az emberek dulakodnak és egy embert fojtogatnak. Dávidot és fiát felismerte. A helyszíni szemle azonban azt bizonyította, hogy arról a helyről, ahol Szántay vallomása szerint állott, nemcsak este, de fényes nappal sem lehet a fűzesbe látni. Szántay és Fedák is azt mondják, hogy segélykiállításokat hallottak: „Márton, Adolf az istenért hagyjanak békét.“ Ámde bizonyított dolog, hogy Dávidék és Spitz Mór egymással zsidóul szoktak beszélni. Hihetetlen, hogy Spitzben a halálos veszedelem közvetlen pillanatában támadjon az a gondolat, hogy zengzates hazai nyelven óhajt elbucszni a földi rögöktől. Ezt azért kellett így vallani, mert sem Fedák sem Szántay nem értenek zsidóul, annyira szemtelenek pedig még sem lehetnek miként azt vallják, hogy erre az alkalomra a hites zsidó tolnácsot is magukkal vitték. Fedák László úgy adja elő a tényállást, hogy ő Nagy-Szőllőson kiszállott a vonatról azután indult ugyancsak gyalog a szekercei vasuti állomásra. Ez maga egy 6 kilométeres ut amelyet lehetetlen egy óránál hamarabb megtenni. Spitz és Dávid Adolf pedig a vád szerint vasuton mentek Szőlősről Szekercére tehát 5 perc alatt értek oda. Képtelenség annak a gondolata is, hogy Fedák ezeket utólrhette, sőt amint mondja el is hagyhatta volna. Az Ügyész ur azt mondja, hogy ez nem teljességgel lehetetlen, mert Spitz és Dávid Adolf utközben szüneteket is tarthattak. Persze, hogy tarthattak különösen ha Spitz Mór hajlandó volt séta közben eljátszani a kedves kis gyermek játékot: „sétálunk, sétálunk egy kis dombon lecsücsülünk csücs.“ És persze, hogy utólrhette Fedák őket, főleg ha automobilra ült s talán a fűzesbe is be lehetett látni főleg ha villamos reflektorokkal világítottak. — Becstelenség és gázság az ilyen tanu vallomás s a védelemnek örömeire szolgál az az erkölcsi elégtétel, hogy Szántay vallomására nem eskette meg a törvényszék.

A halálok nincs ebben a bünperben kiderítve. Az igazságügyi orvosi tanács szerint is csak elfogadható föltevés az, hogy Spitz erőszakos halállal mult ki. Csak dr. Kupferschmidt János urnak van külön véleménye. Szerinte a halál oka zsinegetés, amely úgy történhetett, hogy egyik ember Spitznek a hasára ült, a másik lefogta a két kezét, a harmadik megcsavarta a gallért amely ennek a jelöl ki is van szakadva. Ez valóban megtörténhetett így, különösen ha Spitz maga rendezte a dolgot, vagy dr. Kupferschmidt ur szerepelt reszisször gyanánt. A jelenet oly melodramatikus, hogy ehhez nem is hiányzik egyéb mint két oldalt bengáli fény és a háttérben — egy honvéd zenekar. Ekkora képzelő tehetséggel mint a doktor uré, verses drámákat vagy lírai költeményeket szokás elkövetni de nem orvosi szakvéleményt. Indító ok sincs biznnyitva ebben bünperben. Okul a kir. Ügyész ur egy hamisított adásvételi szerződést szerepeltet. Csakhogy ez a szerződés nem hamis. Heteken át mindenféle beszélt Dávid Márton, hogy megvette Spitznek az örökrészét Szánta-

lanon mondták ezt vissza Spitznek. El lehet e képzelni, hogy ha ez a szerződés hamis Spitz régen nem teszi meg a bűnvádi feljelentést Dávid ellen; el lehet e képzelni, hogy ezek után is a legjobb viszonyt tartja fenn? Éppen a szokatlan Móric aláírás Mór helyett bizonyítja az aláírás valódiságát. Mert aki hamisít, főleg oly megtevesztő ügyességgel mint aminő ez aláírás, ha ez hamis: az letező minta után hamisít. Már pedig egyetlen Móric aláírást sem lehetett találni. Ezt tehát csak Spitz Mór írhatta. És Móricot csak azért írhatta, hogy majdan kibújék aláírásának joghatálya alól. Beszédét a védő ilyenformán fejezte be: Nem Dávidékat védem én ebben a pillanatban. Önöket védem Esküdt uraim egy szörnyű tévedésnek következesei elől. Mint a vészfék amelynek hangja belesüvit a vakon rohanó vonat robogásába: úgy süvit bele ebbe a bűnkörbe a törvényszéknek tiltakozása, amellyel a vádlottak egy részére vonatkozó verdiktet egy ízben már visszautasította. És mint a vészharang kongása zug bele a kir. Curia szava, mely megsemmisítette az eljárást, hogy új esküdteknek adjon új alkalmat arra, hogy újból megfontolják a végzetes verdiktet. Két évvel ezelőtt megirták az eseményeknek krónikásai az ujságok, hogy Spitz Mór egy éjszakán eltűnt. Lehet, hogy baleset érte, lehet hogy erőszakosan fosztották meg életétől. Vigyázzanak Esküdt uraim, nehogy valamikor megírja a krónikás azt a rettenetes esetet, hogy két évvel később fényes nappal száz ember láttára a törvény minden formái között megölte négy ártatlanul gyanúsított embert.

Fölmentő ítéletet kérek Esküdt uraim!
(Vége.)

A közönség rovata.

Beregszászi furcsaságok.

A rendőrkapitány ur figyelmebe.

Hallott-e a kapitány ur valamit a híres Bismarkról? Azt hiszem igen. Azt mondják, hogy 1852-ben Magyaror zágra utazott, s az erről szóló utleírásban azt írta, hogy Magyarországon az utakat úgy csinálják, hogy pount lutum supra lutum et hanc nimant viam. Sarat tesznek a sárra s elnevezik utnak.

Vajjon mit mondana Bismark, ha látná hogy Beregszászban hogyan csinálják a jövőendő Petőfi korzót ma a Petőfi utcában? Amit mostanában oda hordanak a Vérke partra azt megnevezni jó izlésünk tiltja. Szó ami szó, ha kolera is lesz belőle a part szépen gyarapszik.

Egyébként ennek a Vérke folyónak más tulajdonsága is van. Hogy a vadászni szerető urak szenvedélyüknek a közelben, a város kellő közepén is áldozhassanak, a szelid és csendes víz maholnap teljesen nádas lesz, s bár a víz penetráns bűdös is, mégis szép az, hogy a vadkacsák és ludak a város közepén lesznek zsakmányul ejthetők. Vadász-e Ön kapitány ur, mert ha igen úgy talán hiába fordulunk Önhöz? Nézze meg csak kapitány ur a hidfő melletti részt, az valóságos dögtér.

Nagy hűhóval kitétték a Petőfi utcán a táblákat a vérke partra, hogy ott megállani szekereknek, lovaknak büntetés terhe alatt tilos.

Ugyan kérem kapitány ur, kiknek szól az a tilalom, mert csakugy állanak s etetnek és szemeteinek ott mint eddig.

Kapitány ur! Ön még új ember, ha látni, tapasztalni jött ide, úgy itt jó alkalma lesz. Van itt minden még csendőrség is.

A vizontlátásra.

Károli.

A gyárban.

— írta Gallovich Jenő. —

Két napon át esett, hullt-hullt a hó, befödött, betakart mindent a vastag takaró, amely puha, meleg és fehér. A porhanyós hóban munkások jártak, iparkodtak a gyárban, ahol hosszú hangos bugással éppen most jelezték a munkaidőt.

Nehéz, fárasztó munkában elfásult sötét tekintetű férfiak sorában imitt amott egy asszony. egy leány, akiknek könnyelmű nevéte, a melegebb szín e komor képen.

A város legszélén terpeszkedik a gyár, amely sötét, penészes falaival, lomha, fekete testével úgy tűnik fel, mint egy bagolyfészkes omladozó vár. Az élet azonban, forr zúhog, sístereg, dohog benne, sikolt, zug, hangosan, élesen, hol haragosan, hol szeliden a megindított hatalmas gépezet sok-sok kereke

Szóltalan csendességben vegyül el a gépek között a sok ember, egy részük távozik. más része befogja magát a gépezetbe.

Amaz már odaadta minden izomerejét emez most készül feláldozni magát a félelmetes csattogó, emberhusra mindig éhes, bűzös, olajos, fekete acél óriásnak — egy darab száraz kenyérért.

Túrka sokaságban él így sok-sok ember. Gyárban, gyáron kívül, íróasztálná, hivatalokban, elfeledve szürkeségben. Nem lázong viaskodik, talán mert gyöngének érzi magát küzdelemre, nincs berendezkedve ne héz harcokra, hanem megalkuszik az étellel, ha egyáltalán voltak egyszer ambíciói, kiejti lelkéből a színes álmokat és igába görnyed raját akaratóból, a mindennapi kenyérért. Ez a tömeg, amely egyéniség nélkül van.

Van izomereje az egyiknek, másinak máshoz gyakorlata és végzi gépiesen, robot-szerűen a munkát, órakongatástól órakongatásig és bután, lomhán, vonszolja, hurcolja életét keresztül egy kálvárián, amelyen öröm és élvezet, ha egyszer jóllakhatik.

Akad ezek között is elvette egyéniség akit véletlen sorsa sodort ide, ez aztán lázong. elégedetlen, forrong, de hogy idővel forró vére enyhül, maga tördösi ki lelkéből durva kézzel ambícióit és lassan-lassan bele-törődik, beleszokik a malomtaposásban.

Más kisebb csoportja az embereknek képtelen élni azt az életet. Szilaj véres harc-ba, küzdelmekbe kergeti, ideálokat üz, rajongva fut a lelkében megálmodott színes álmok után, boldog nagyon, ha üres is a gyomra, de a leike magasba röppen, gyönyörűségben él.

A gyári hivatalban is megindult, lassan az élet. Kopott, homályos, sötét szobában fiatal leány lapoz a könyvben, magas, karcsu, és nyulánk, egy darab friss illatos orgona virág. Még egyedül van, mielőtt átadná magát a száraz munka szigorú kötelezettségnek, elmerengve néz el a durva, festett butorok felett.

Tompa zugása, zakatolása hallik a gépnek a gyár nehéz, forró, szomorú fojtó lélekzete. Egyébként csönd van, templomi csendesség.

Egyszerre megfogta valaki a leány kezét és megcsókota. A gyáros volt.

A leány egy hangot sem szólt, lelkének nagy boldogságában fényesen ragyogott fel tekintete és átfogta a férfi nyakát karjával és átölelte, magához fogta még a lelkével is.

Később jött Róth a könyvelő, Mann a pénztáros, Kovács a gyakornok, és még egy

szép fiatal leány. Salamon Vilma a levelező. És megkezdődött a munka.

A két leány megcsókolta egymást.

Vágó Erzsike olyan nyugodtan tarotta kezében a tollat, csak ha valaki nagyon megnézte láthatta volna, hogy finoman reszket a toll a kezében, áruló jelétül annak, a boldog izgalomnak, amely még mindég fogva tartotta érzékeny, finom mimoza lelkét.

A gyár kéményéből omlott a füst. Szélesen, feketén komoran. A vastag füst ott uszott a levegőben s olykor leesipódott a széles udvarra, amely egy egy pillanatra egészen elsötétült. A fojtó füst az ablak finom hasadékain bevette magát az irodába, melynek levegője lassan megtelt kőszén szaggal.

A könyvelő bosszusan csapta össze a könyvet.

— Lehetetlen ma dolgozni megöl ez az átkozott kőszén füst.

A gyakornok nevetve kapta fel az író-sok közül a fejét.

— Leghelyesebb volna haza menni Róth ur!

— A munkások a hibások — zsörtölődött Mann, a pénztáros és abbahagyta a pénzolvasást. — Megrakják a kazánt vesztül, csak hogy bennünket bosszantsanak.

A két leány minden figyelmét a levelezés kötötte le. Egy-egy pillanatra, amikor csendlett, szorgalmas szercegeése hallatszott a tollnak.

— Így van ez folytonosan. Vagy a gépet bugatják, vagy kifüstölnek bennünket az irodából — szólott nagy mérgesen a könyvelő és előszedte a vonalzót, hogy lezárja a főkönyv lapján a számadásokat.

A pénztáros apró gyors lépésekben járta a szobát.

— Ez a bosszujok, amiért nem emeltük a bérüket. Elégedetlenkednek már hetek óta. Fenyegetődznek, lázongnak, a mi türelmünk azonban határt nem ismer. El kellene bocsájtani valamennyit. kivetni őket a havas utcára.

A meleg szobában meghúzódott jóllakott üres fenyegetődzése volt ez. A gépek között napról-napra szitott elégedetlenség benne volt az ő szívében is, mint minden ember lelkében, aki sorsával elégedetlen. De míg azok lármásan lázongtak, az ő lelkében nem volt meg a bátorság arra, hogy a torkát szorongató nagy keserűséget kikiabálja. Egyebet nem tehetett, hát puffogott a munkások ellen, akiknek pedig nagy igazít elrejtve, titkosan érezte maga is.

— Szeles Imre munkavezető áll a békétlenek élén — kockáztatva meg félenken a gyakornok. — korcsmákban naponkint gyűlést is tartanak és lázító iratokat osztogatnak széjjel az emberek között, akiket szintén magukkal ragad növekedő elégedetenségük égő, izzó izgalma.

— Mióta visszatért a katonaságtól, azóta nem lehet birni azzal az emberrel. Új tanokat hirdet a nép között, amelyek eddig még ismeretlenek voltak a gyár jámbor munkásai között.

— Pedig milyen szelidek ha hetibörökért önnök. Úgy áll itt mindenik a pénztár rása előtt, mintha mukáni sem tudna, holott lángoló tűz ég ereiben valamennyinek. És hajlongva, s-ráncokozva kérnek előleget. De hiszen majd adok én nektek előleget.

A pénztáros összeolvasta napi kasszáját, azután becsapta az ajtót és elment. A könyvelő oda húzódott a két leány hátamögé.

— Elkészültek a levelezéssel?

— Most fejeztem be Pohl prágai czig levelét — szólott szeliden Vágó Erzsike, miközben ráemelte szomorú tekintetét a könyvelőre.

Salamon Vima is abbahagyta az írást és felelet helyett átnyújtotta a feldolgozott postáját Róthnak.

Dél volt. Künn erős bőfüléssel szólalt meg a gyár kéménye. Lassan kezdte és egyre erősebb lett a hangja, aztán hirtelen megszakadt. A munkások raja megindult. Apró csoportokban szállingóztak haza az emberek, végigballagtak a havas udvaron a porhanyos hó ropogott a lábuk alatt.

Aztan elment a könyvelő is, a gyáronok is, mélyszéles csend borult az irodára. A két leány magára maradt.

— Erzsike — szólott rejtélyes titoktartással a leány — miután előbb teljes bizalommal meggyőződött arról, hogy teljesen egyedül maradtak.

A szél másfelé hordta a füstöt, az udvar tele volt ragyogással, a téli nap egész erejével világított be az ablakon.

A leány felemelte szép fejét a félig kész írásból. Az órákkal előbb átértett nagy gyönyörűség boldog ragyogása mindig ott csillogott szemeiben.

A másik odahúzódott, simult egészen melléje, átkarolta szeretettel és úgy sugta, sóhajtott el lelke mélyén, féltékenyen őrzött nagy titkát, nem is sejtve, hogy boldog valóságával annak lelkét tépi, szaggatja.

Az iroda dohos levegőjében aranyalakusztak, alig hallhatóan zümögött a gyár gépje.

— Soha sem voltam elég erős, pedig hetek óta készülök hozzája, hogy elmondjam neked titkomat, a melyet pedig már tartogatni nem tudok. Virágba borult a lelkem, — esküvőre készülök.

— Esküvőre? — kérdezte a leány alig halló sóhajttal, miközben belereszkedett abba a boldogságba, melyet keblében érzett.

Még nagyobb lett a csend. A munkások már mind elvonultak a gyárból és az ablakon át fehéren világított be a gyáron túl elterülő, hóval borított mező.

— Schuller urat szeretem — a gyárost és ő is szeret — beszélt a leány és észre sem vette, hogy halványodik el amonnan az arca, finom, bársonyos fehér bőre alól egyszerre kivész minden szín és olyan lesz hirtelen, mint a kövel megdobott madár. Harmatossá vált mind a két szem a leánynak, ki egy szót sem szólt, csak fejével bólogatott szomorúan.

— Értem.

— Nagyon szeretem őt, övé lennék, ha nem volna semmije sem. Sőt még jobban szeretném, ha szegény lenne, egyebe nem volna erős, dolgos két karjánál, amelyel megkeresné kettőnk számára a kenyeret és mellyel megvédelmez egy életet.

Milyen hirtelen elborult a másik leány előtt a szoba. A téli ragyogásból egy pillan

at alatt nem látott egyebet szél kergetett nehéz, sötét hófelhőkkel, amelynek már ezre fagyos tehetetét és amelyről tudta, hogy sötétben, hidegen örökre reá fog borulni a leány.

Sokat beszélt még a leány, a másik azonban nem hallott semmit amannak boldog kérdéséből, le kébe mélyszéles fájdalom lopta be magát és csak azt látta, hogy egyszerre kinyílik az ajtó és megjelenik a gyáros. Erős, deli, nagy ember, az aki még az imént is vágyó reszke éssel az ő ajkát csókolta.

A két leány gépiesen nyult a toll után és egyszerre hajolt a kiterített papírra, hogy befejezze fehére aradt levelét.

A gyáros kedvében volt. Tréfával kedveskedett valaki neki és meg nem állhatta, hogy frissen, úgy a mint hallotta el ne mondja azt a két leánynak. Szémetlen buta tréfa volt, de azért a két leány nevetett.

Az egyik boldogan, a másik reszketve szorongató fájdalomtól, sajgó kinnal erőltetve, nehogy valahogy észre vegye végtelen nagy szomorúságát, hirtelen jött fájdalom sötét elborulását az, akit ő oly végtelenül szeret.

Azonnali alkalmazásra: Földmivesséskolát végzett, a mezőgazdasági állami ménesbirtok uradalmában szerzett tapasztalattal a gazdasági tényezőkhöz rendelkező, — oly gazdaságban szeretnék állást foglalni, — mely lehetőleg terjedelmesebb üzemmel rendelkezik. — Szíves megkeresését szerény igények mellett — teljes ellátással, — Rózanban Gemát vendéglőjében Beregszászban fogadják. Pelle János gazdasági gyaroknok.

510/1908.

Arverési hirdetemény.

Alulírott előljáróság közhírré teszi, hogy Nagyberég község tulajdonát tevő, Kovászó község határában 400 khold legelő nyári legeltetésre f. év április hó 24. től — szeptember hó 8-ig terjedő ideig **f. év április hó 21-én d. e. 10 órakor** Nagyberég község hazánál tartandó nyilvános árverésen bérbe fog adni.

Kikiáltási ár 700 kor. Bérlet a bérösszeget azonnal lefizetni tartozik.

Nagyberég, 1908. április 10-én.

Seeberg Arthur,
jegyző.

Kopor Károly,
bíró.

208/908. vh. szám.

Arverési hirdetemény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a mezőkaszonyi kir. járásbíróságnak 1906. Sp. 105/22. számú végzése következtében dr. Pör Mihály ügyvéd által képviselt Veisz Jakab bótágyi lakos javára özv. Novotny Ferencné és társai ellen 155 K s jár. erejéig 1908. évi március hó 13. án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1200 koronára becsült következő ingóságok u. m. 12 drb. Novotny Ferencné nevére kiállított Mezőkaszonyi népbanki részvény nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a mezőkaszonyi kir. járásbíróság 1908. évi V. 114/2. számú végzése folytán 155 kor. tőkekövetelés, ennek 1905. évi július hó 9. napjától járó 5 % kamatai, és eddig összesen 195 kor. 80 fill.-ben bírósággal már megállapított költségek erejéig Mezőkaszonyban Csatóry György ügyvéd mint néhai Novotny Ferenc ismeretlen örökösei ügygondnoka lakásán leendő megtartására **1908. évi április hó 25-ik napjának d. u. 3 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107 és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adni. Amennyiben az elérvendő ingóságokat mások is lefoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 102. §. értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Mezőkaszonyban, 1908. április hó 11.

Lévy Elemér, kir. bír. végrehajtó

738/1908.

Beregszászi vízszabályzó és ármentesítő társulat.

Pályázati hirdetemény.

A „Beregszászi vízszabályzó és ármentesítő társulat”-nál elhalálozás folytán megüresedett végleges alkalmaztatásu ellenőri tisztii állomás választás útján betöltése iránt pályázat nyitottik.

Javadalmazás havi eléleges részletekben folyósítandó 2100 korona fizetés és évnegyedes előleges részletekben folyósítandó évi 400 korona lakpénz kiutazás esetén szabályzat szerinti utiköltség felszámítás; az állással nyugdíjképeséssel és kötelezettség van egybekötve; a megválasztott ellenőr a választmány által elfogadott értékben 2000 korona óvadékot letenni köteles.

A pályázati kérvények az élet kort honosságot, minősítést és előző közszolgálatot igazoló okmányokat a betöltést eszközölő társulati választmányhoz címezve hivatalnokhoz intézendők és bezárólag folyó hó 28-áig beadandók.

Beregszász, 1908. április 16.

Hunyady Béla, igazgató.

272/908 tkvi sz.

A beregszászi kir. törvényszék mint tkvi hatóságától.

Arverési hirdeteményi kivonat.

A beregszászi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Spitzer Salamon végrehajthatónak Frischman Cili férj. Spitzer ernátné végrehajtást szenvedett elleni 5642 K s jár. iránti ügyébe a beregszászi kir. törvényszék területén levő: I. márokpapi: 1. 19 sztkvi II/a. hrsz. ingatlanból végrehajtást szenvedő illetőségére 52 koronában, 2. 142 sztkvi II/b. hrsz. ingatlanból végrehajtást szenvedő illetőségére 421 koronában, II. mároki: 1. 74 sztkvi 207, 240, 367, 180, 443. hrsz. ingatlanból végrehajtást szenvedő illetőségére 190 koronában 2. 130 sztkvi 438 hrsz. ingatlanból ugyanannak illetőségére 33 kor. 3. 132 sztkvi 358/b. hrsz. ingatlanból ugyanannak illetőségére 54 kor. 4. 148 sztkvi 359 hrsz. ingatlanból ugyanannak illetőségére 54 kor. 5. 187 sztkvi 238/c. ingatlanból ugyanannak illetőségére 33 kor. ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb jelzett ingatlanok az **1908. évi április hó 30. napjának d. e. 10 órájkor márokpapi s. d. u. órájkor** Marok közseg házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is elfognak adni.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 20%-át készpénzben, vagy másfélszeres értékű óvadékképesnek nyilvánított értékpapírban a kiküldött kezéhez bánatpénzzel letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bírói letétbe helyezést igazoló elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Beregszász, 1908. évi február hó 3.

Szilágyi, kir. törvényszéki bíró.

Uj női divatáru-üzlet.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy üzletemben a női divatcikkeket: **csipkéket, szalagokat, füzőket, mindenféle ruhadiszeket, kézimunkákat, divatselymeket, keztüket, diszgombokat, színes harisnyákat, napernyőket, himző selymeket és pamutokat** stb. bevezettem.

Ezen cikkekben a legutóbbi divatszerinteket a legszerényebb igényektől a legkényesebnekig állandóan raktáron tartjuk.

Taub Jakob
férfi- és női divatruhaza.

Pártoljuk a HAZAI kereskedelmet!

Szén-, koks-, briket-, kovácsszén és antracit fogyasztók

gazdák, gyártelepek kereskedők intézetek, — mielőtt szükségüket fedezik — bizalommal forduljanak

RADNAY KÁROLY-céghez BUDAPEST,
VÁCZY-KÖRUT 78. SZÁM.

Sürgönycim ANTRACIT, BUDAPEST.

Legkiválóbb minőségűek különlegességek, összes ipari, gazdasági és házi célra. *** **

Gőszantásra és csep-esre rendeléseket későbbi szállításra már most feladni kérem. *** **

Interurbán — telefon 164.

Korona Szálloda

Mezőkaszonyban.

T. cz.

Van szerencsém a t. község b. tudomására hozni, hogy a mezőkaszonyi piacon eddig Winkler Máton ur által kezelt és saját tulajdonát képező kávéház és szalodát, kezelés végett átvettem, azt átalakítva új berendezéssel, valamint első rendű magyar konyhával, a mai kor igényeinek legjobban megfelelően berendezve **folyó év április hó 5-én** me nyitom.

Külön ecélra berendezett kávéház és étterem, kényelmes hálószobák mérsékelt árakért állanak a t. közönség rendelkezésére.

Étel és italaim tiszta kezelesére mindenkor a legnagyobb súlyt fogom helyezni.

A midőn ezeket tudomásul hozni bátorodom, kérve b. pártfogásokat.

alázatos tisztelettel

Löfkovics Lipót.

Látványosság a fővárosban!

Deák Ferencz-Szálloda

Budapest, Aggteleky-utca 7.

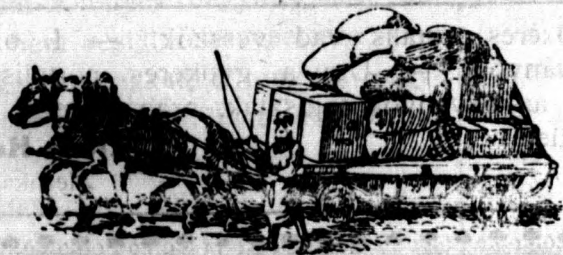
Csendes családi szálloda. Fényes berendezés, 75 szoba központi légfűtés, villanyvilágítás, amerikai önműködő rézmozsdók, fürdők, fényesen berendezett kávéház, mérsékelt árak. 5 percnyi-e a keleti pályaudvartól.
Tulajdonos: **Pallai Miksa.**

Könyv-, papir-, író-, rajz- és hangszerek jutányos árban kapható

ENGEL JENŐNÉL
BEREGSZÁSZ.

Költözők figyelmébe!

Felhívjuk a n. érdemű közönség b. figyelmét arra, hogy vállalatunk **költöztetéseket** jutányos áron végez, kiemelendők

különösen költöztetésünkben, hogy rugalmas **butorszállító kocsinkban** a tárgyak megsértése kivan zárva. A legcsekélyebb **kárért is felelősséget** vállalunk. A butorokat **helyről helyre**

állítjuk, illetve az új lakásban berendezzük. — Felkérjük a nagyérdemű költözők közönséget, hogy a költözködés iránti **előjegyzéseiket saját érdekükben** mielőbb bejelenteni sziveskedjenek, mert már ugytele vagyok halmozva rendelésekkel, hogy az elkésztetteket esetleg nem fogjuk tudni kiszolgálni. **Bejelentések az Oroszlán szálloda alatt lévő iroda-helyiségünkben (villanyvilágítási vállalat) eszközölhetők.**

Beregszász, 1908. évi április hó

Tisztelettel

HAUPT és VEINBERGER
máv. szállítók.

Bárminemű szállításokat elvállalunk!

A beregszászi kir. törvényszék mint tkvi hatóságtól,
2748/908. tkvi sz.

Póthirdetmény.

A beregszászi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, miszerint a kincstár végrehajtónak Bu inggy János és neje Posky Ilona borzsovai lakosok végrehajtást szenvedettek elleni 1855 kor. 90 ill. s járulékal iranti végrenajtási ügyben 2031/906. sz. kibocsátott árverési hirdetményben a N.-muzsalyi: I. 154 sz.kvi 281 hrsz. ingatlanra, II. 154 sz.kvi 426 hrsz. ingatlanra III, 279 sz.kvi mely ingatlanokat 5400 k. — 60 kor. Agrár kölesön 500 kor egyetemleesen terhel 428 kor. kikáltási arban N.-muzsaly köleség házánál 1908. évi május hó 30. napjának d. e. 10 órájra kitűsött árverés az 1871. évi LX. t.c. 168 §-a alapján Czimenn Márton végrehajtató érdekében is 82 kor. 50 fill 16ke követelese s járulékal kielégítése végett megtartatni fog.

Beregszász, 1908. április hó 3-án a királyi törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál
Szilágyi, kir. törvénzi biro.

258/1908. vhr. sz.

Árverési hirdetmény

Audított bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.c. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy beregszászi kir. törvényszéknek mint eskübiróságnak 262/1908. es. számú végzése következtében a vagyonbukott Namnyi Konez István esküdtönlegéhez tartozó és a csódielhar I—126, 312—324, 321—372, 374. telelei alatt felelt és összesen 10407 kor. 06 fillérre becsült házi butorok, ruhanyeműk, fegyverek, képek, szarvasm. hák, sertések, szekerek, gazdasági gépek, gazdasági eszközök, fa, vas- és takarmányműek, bor, borsajtó, kádak, hordók, szőlőkarók, méhek, méhkasok stb. nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a mezőkaszonyi kir. járásbíró 1908. évi Pv. 38/3. számú kiküldő végzése folytán Hetyen község határában lévő Nagyszeg tanyán és vagyonbukottnak a beregszomi hegyen evő borh zban leendő megártására 1908. évi április hó 27 ik és következő napjainak delelőtti 9 óraja határidőül kitűztük es ahhez a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett irgóságok az 1881. évi LX. t.c. 107. és 107. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fogják adatni.

Kelt Mezőkaszony, 1908. április 11.

Lévay Elemér,
kir. bir. végrehajtó

Könyv-, papir-, író-, rajz- és hangszerek jutányos árban kapható
ENGEL JENŐNÉL
BEREGSZÁSZ.

Köhöges, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a
Rethy-féle **cukorkánál**

Védőhatású azonban vigyázzunk és határozottan RETHY-félét kerjünk mivel sok hasznátalan utángaza van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RETHY-félét fogadjunk el!

PÉNZT fizetveélőknek keres nélkül is 6 1/2%, 100 koronától havonta 7 korona 20 fill. üzetendő. — Földbirtokra 4—4 1/2%-os II. helyre circa 30/o ra. az érték 75%-a-ig. — Személyhitelt 500—5000 koroná g 5 évi lefizetésre diszkrétén és gyorsan kieszközöl minden előzetes költség nélkül

WINKLER MOR, Beregszász.

IGNÁCZY GÉZA
elsórangú modern fényképezési és festészeti műterme
BEREGSZÁSZ.

Fényképező gépek és cikkek raktára. Műkedvelőktől a képek kiolgozását elvállalom. „Műkedvelő fényképezés kézikönyve” írta **IGNÁCZY GÉZA**, ára 80 f. Kapható helybeli könyvkereskedőknél ugyszintén műtermemben. Vidéki megrendéseket gyorsan és pontosan eszközök. Kivánatra vidékre is megyek. Műtermem állandóan nyitva. Használt gépeket veszek, eladok és cserélek.

Professeur

RECHNITZ JÓZSEF

membre actif le Academie de
Professeur de Danse Paris.

Rechnitz József, ki a párizsi művészeti akadémián a tanári vizsgát sikeresen letette, és elsőrendű tanári oklevelet nyert, **1908. évi április hó 7-én Beregszászba** érkezett.

Kiadó

modern lakások Széchényi-utca 14. és Bocskay-utca 25 szám alatt levő házaimban található. Értekezhetni Széchényi-utca 14. sz. a lakásomon.
Grünbaum Jenő, (Beregszász.)

Eladó

I. o. gyökeres portalis vad vesszők. — I. o. gyökeres zöld oltványok. — Ugy a gyökeres portalis vesszők, valamint az oltványok fajtiszták, szabályszerű szokványminőségűek.
Klein Herman,
Mezőkaszony.

„ANGYAL” gyöngyvírag-crém.

Hozzávaló szappan ára 1 korona.

Szeplőt, májfoltot

és mindennemű arczisztalanságot pár nap alatt eltüntet az

„ANGYAL” **GYÖNGYVIRÁG-CRÉME**

a bőrnek fehér, üde színt kölcsönöz.

Kapható: **Reichard Jenő**

„Agyal” Gyöngyvírag-crém. szertára. Beregszász (Bocskai-utca.)

„ANGYAL” gyöngyvírag-crém. Gyöngyvírag hölgypor ára 1 kor.

ROYAL

KÁVÉHÁZ, ÉTTEREM, SZÁLLODA
Beregszász.

Az előkelő közönség találkozó helye. — Mérsékelt árak